

LETO XXIII. Štev. 140

GLAVNI IN ODGOVORNI
UREDNIK
IVAN SINKOVEC
UREJA UREDNIŠKI ODBORList izhaja vsak dan razen
petka — Cena 10 dinarjev

Ljudska

PRAVICA

»LJUDSKA PRAVICA«
USTANOVLJENA 4. OKTOBRA
1934 — MED NARODNOOSVO-
BODILNO BORBO JE IZHA-
JALA KOT 14-DNEVNIK IN
TEDNIK — OD OSVOBODITVE
DO 1. JULJA 1951 KOT DNEV-
NIK NATO PA KOT TEDNIK
— OD 1. JUNIJA 1953 IZHAJA
V REDAKCIJSKI POVEZANO-
STI Z »BORBO«

ODMEV NA ZORINOV PREDLOG

Odločilni preokret
po enajstih letih brezplovnih razprav?

London, 15. junija (Tanjug). Vladni krogi so po prvem presečenju pozdravili Zorinov načrt o opustitvi poskusov z uranskim in vodikovim orožjem kot nov korak na poti k razorožitvenemu sporazumu. Hkrati poudarjajo, da se Velika Britanija strinja z glediščem Francije, da mora biti opustitev poskusov povezan z opustitvijo proizvodnje atomskih snovi v vojne namene.

V Londonu tudi poudarjajo, da je prvi sekretar KP Sovjetske zveze Hruščov pred dvema dnevi v Helsinkih v glavnem že pojasnil tisto, kar je Zorin včeraj predlagal v Londonu in da je ves načrt pravzaprav delno modificirana verzija prejšnjega predloga Velike Britanije in zahodnih držav. Predlog o opustitvi poskusov in organiziranju nadzorstva nad izpolnjevanjem tega ukrepa

ustreza glediščem Velike Britanije in ZDA. V Londonu z zanimanjem pričakujejo nadaljnje sestanke ožjega razorožitvenega odbora, na katerih naj bi se pokazalo, ali so velesile pripravljene podrobneje razpravljati o tehniški kontroli.

Posvetovanje med zahodnimi delegacijami o skupnem odgovoru na sovjetski predlog bo v znamenju napotkov, ki jih je dobil Stassen od ameriške vlade. Sodeč po nekaterih informacijah bi ZDA privolile v omejitve poskusov za leto dni, če bi privolila v to tudi Sovjetska zveza. Če se bodo strinjale s tem tudi Velika Britanija, Francija in Kanada, bo Stassen kmalu pojasnil ta svoj predlog v ožjem odboru.

Ameriško zunanje ministrstvo uradno takšnih napotkov še ni potrdilo. Če pa so te informacije resnične, bi to po mnenju londonskih diplomatskih krogov pomenilo veliko spremembo v ameriškem gledišču, ker bi ZDA tako opustile svoje prejšnje gledišče, da bi morala biti kontrola nad poskusi sestavni del splošnega sporazuma o razorožitvi.

London, 15. jun. (AFP) V zunanjem ministrstvu so se danes popoldne sestali voditelji delegacij štirih zahodnih dežel v ožjem odboru razorožitvenega odbora OZN. Na sestanku so proučili zadnje sovjetske predloge o razorožitvi.

Ugodno in neugodno

Križ čez ameriško serijo poskusov? — Zorin prehitel Stassena — Francozi imajo svoje posebne račune

Washington, 15. jun. (AFP). — V ameriških vladnih krogih pravijo, da bodo sovjetski predlog, ki ga je včeraj pojasnil v ožjem odboru razorožitvenega odbora OZN Valerijan Zorin, skrbno proučili, da bi ugotovili, ali je možno zblizanje med sovjetskim in ameriškim glediščem. Ti krogi so postali pozorni posebno sprčo sovjetskega predloga o začasni opustitvi poskusnih jedrskih eksplozij, menijo pa, da bi smela trajati samo 6 mesecev ali leto dni. Močnejši poskusni eksploziji bi ustvaril velik problem za ZDA, ker bi bila tako ogrožena vsa organizacija sedanje serije jedrskih eksplozij, ki so jo pripravljali več let in s katero nameravajo praktično proučiti usmerjevanje jedrskih raket.

London, 15. jun. (Reuters). Predlog SZ o začasni opustitvi poskusnih jedrskih eksplozij je današnji britanski tisk ugodno sprejel. »Manchester Guardian« pravi, da bi morale zahodne delegacije takoj sprejeti sovjetski predlog, ker bi le tako takoj pozitivno odgovorile nanj in bi to pomenilo bodrih preokret v razorožitvenih prizadevanjih. »Times« meni, da se je Sovjetska zveza nekoliko približala gledišču zahodnih držav. Ko so se zahodne države pričale, pravi list, da je moč atomsko orožje neopaženo preiz-

kušati, morajo biti prepričane, da bi s privolitvijo v sovjetski predlog v mednarodni komisiji dosegle ustrezno kontrolo.

Pariz, 15. jun. (Tanjug). — Ves francoski tisk opozarja danes na izredno zblizanje ameriških in sovjetskih gledišč o možnosti, da bi opustili atomske eksplozije.

Noben francoski časnik pa ne komentira podrobno sovjetskih predlogov, ker niti sovjetski niti ameriški načrti ne ustrezajo koncepcijam francoskega zunanjega ministrstva. »Le monde« je poudaril, da nudi »sporazum o opustitvi atomskih poskusov možnost za nadaljnje napore v iskanju kompromisa za splošni sporazum o razorožitvi«.

Erlander v Splitu

Danes na poti na Brione

Split, 15. jun. (Tanjug) Tage Erlander in njegovo spremstvo so prispeli danes popoldne za jachto »Jadranka« v Split. Po molzu proletarskih brigad so goste pozdravili predsednik OLO Ivo Senjanović, ljudski poslanec Vicko Krstulović, kontraadmiral Stanko Parmac in drugi. Po krajšem oddihu v villi »Dalmacija« so si gostje z vrha Marjana ogledali mesto, nato pa so bili v ladjedelnici »Split«. Predsednik švedske vlade se je zlasti zanimal za 12.800-tonsko ladjo, ki jih v ladjedelnici zdaj gradijo za švedske plovne družbe.

Ivan Gošnjak
odpotoval v Leningrad

Moskva, 15. jun. (TASS) — Državni sekretar za obrambo general armije Ivan Gošnjak in ostali člani jugoslovanske vojaške delegacije so danes obiskali neko tankovsko enoto in prisostvovali vajam. Generala Gošnjaka je spremljal maršal Moskalev in drugi sovjetski oficirji. Komandant tankovske enote je na čast jugoslovanskim gostom prilepil veterji. General Gošnjak in člani njegovega spremstva so nočjo odpotovali v Leningrad.

Avstrijsko-nemški
sporazum

Dunaj, 15. jun. (Reuters) Zahodnonemški kancler Adenauer in avstrijski kancler Raab sta nočjo po dvodnevnih uradnih razgovorih na Dunaju podpisala skupni komunistični, v katerem je poudarjeno, da je ponovna združitev Nemčije »v miru in svobodi« glavni pogoj za dejansko popuščenje napetosti v Evropi in v »svetu«. Izražajoč željo po ohranitvi miru državni poudarjajo svoje simpatije do »evropske ideje« in z zadovoljstvom pozdravljajo sklenitev avstrijsko-nemškega sporazuma, ki urejuje finančna vprašanja med obema deželama. Sporazum, ki so ga danes podpisali na Dunaju, je bil sklenjen v »duhu vzajemnega razumevanja«, je rečeno na koncu komunistične.

Po francoskem zgledu

Merzagorova informativna naloga, da dožene možnosti obnove koalicije štirih strank v Italiji

Rim, 15. jun. (Tanjug). Predsednik republike Gronchi se ni našel izhoda iz vladne krize. Danes je zaupal predsedniku Senata Merzagoro nalogo, naj nadaljuje posvetovanja s predstavniški politični stranki. To je storil zato, ker je po italijanski ustavi predsednik Senata drugi najvišji upravni funkcionar v državi. Merzagorova naloga je v tem, da v razgovorih s predstavniški stranki bišve koalicije centra, demokrstanjov, liberalcev, socialnih demokratov in republikancev dožene možnosti za obnovo štiristrankarske koalicije. Gronchi bi namreč rad, preden bo komu pre-

pustil mandat za sestavo nove vlade, natanko ugotovil možnosti glede sestave vlade strank centra. kakršno so mu zdaj predlagali demokratstani. Merzagora bo v ponedeljek obvestil predsednika republike o uspehih svoje misije.

Ce Merzagora v razgovorih s predstavniški štirih strank centra ne bo dosegel kompromisa, se bo Gronchi znova odločil za izhod iz krize z enostrankarsko demokrišćansko vlado. Najresnejša kandidata za mandat sta še zmeraj Fanfani in Segni. Oba bi sestavila novo štiristrankarsko vlado, Fanfani pa je razen tega tudi kandidat za sestavo enoborne demokristjanske vlade. Kandidatoma se je danes znova pridružil še tretji, Adone Zoli, ker je Demokrišćanska stranka zahtevala od predsednika republike, naj ga znova upošteva, če bi bilo treba sestaviti enostrankarsko vlado.

VREMENSKA NAPOVED

za nedeljo, 16. junija
Pretežno jasno do delno oblačno.
Temperatura ponoči med 11 in 16, v
Primeru okoli 22, najvišje dnevne
temperatura med 27 in 37 stopinjami
Celzija.

»Galeb« v Bejrutu

Bejrut, 15. junija (Tanjug). Šolska ladja JLM »Galeb«, ki križari po Sredozemskem morju, je danes prispela v Bejrut. Kontraadmiral Ljubo Truta, načelnik pomorske akademije Matulčić in korvetni kapitan Vidan so po prihodu obiskali predsednika vlade Samija Solha in generala armije Schaba. Kontraadmiral Truta je tudi položil venec na grob Neznane junaka.

»Galeb« bo jutri odplul v sirsko Latakijo.

Koča Popović
se je vrnil iz Norveške

Beograd, 15. jun. (Tanjug). — Državni sekretar za zunanje zadeve Koča Popović se je davi vrnil v Beograd. Na prijateljskem obisku na Norveškem se je mudil 6 dni. Nazaj grede se je dva dni ustavil v Kjöbenhavnu.

S TISKOVNE KONFERENCE TOVARIŠA HASANA BRKIČA

Naša proizvodnja na tujem trgu

se vzlic nestabilnemu trgu zelo uspešno znajde

Beograd, 15. jun. (Tanjug). Predsednik komiteja za zunanjo trgovino Hasan Brkić je na današnjem sestanku z novinarji v sekretariatu za informacije ZIS odgovoril na več vprašanj s področja naše zunanjetrgovinske menjave s tujino. Novinarji so ga vprašali, kako kaže z angažiranjem posameznih gospodarskih panog v izvozu v zvezi s perspektivnim programom razvoja našega gospodarstva.

Hasan Brkić je med drugim uveljavljanje ukrepov v smeri čedalje večje liberalizacije naše zunanje trgovine. Naš dosedanj industrijski razvoj omogoča, da bomo v prihodnjem obdobju gospešili upostavljanje takšne gospodarske sestave, ki bo spodbujala že izražene težnje po naraščanju našega izvoza. Težave pa imamo z neskladnostjo notranjih cen. To oviro bo treba odstraniti, ker drugače si ne moremo misliti uspešnega gospodarskega razvoja in večjega razmaha naših gospodarskih stikov s tujino. Skladnost med cenami bo pozitivno vplivala tudi na racionalizacijo proizvodnje in delovno storilnost, kar je ena najpomembnejših potencialnih rezerv v našem gospodarstvu.

TEŽAVE Z NESKLADNOSTJO
NOTRANJNH CEN

Na sestanku so govorili tudi o postopni liberalizaciji naše zunanje trgovine. Hasan Brkić je poudaril, da čedalje večje naraščanje gospodarske dejavnosti, v tej zvezi pa tudi izvoza in boljše preskrba domačega trga ustvar-

jajo potrebne pogoje za postopno uveljavljanje ukrepov v smeri čedalje večje liberalizacije naše zunanje trgovine. Naš dosedanj industrijski razvoj omogoča, da bomo v prihodnjem obdobju gospešili upostavljanje takšne gospodarske sestave, ki bo spodbujala že izražene težnje po naraščanju našega izvoza. Težave pa imamo z neskladnostjo notranjih cen. To oviro bo treba odstraniti, ker drugače si ne moremo misliti uspešnega gospodarskega razvoja in večjega razmaha naših gospodarskih stikov s tujino. Skladnost med cenami bo pozitivno vplivala tudi na racionalizacijo proizvodnje in delovno storilnost, kar je ena najpomembnejših potencialnih rezerv v našem gospodarstvu.

NOVI KOEFICIENTI
PRISPEVAJO K UREDITVI
RAZMER NA TRGU

Splošni razvoj gospodarstva, zlasti industrije, nam nujno nalaga potrebo po novih organizacijskih oblikah v trgovinskem poslovanju, je rekel Hasan Brkić. Problem novih oblik komercialne organizacije je zlasti pereč v nekaterih industrijskih panogah. Posebno važen je proces, ki se zdaj razvija v zadržnem sektorju, kjer zadržne poslovne zveze prevzemajo na podlagi prostovoljnosti poslovanje nekaterih zunanjetrgovinskih »podjetij«, registriranih za to vrsto dejavnosti.

Ko je govoril o novih koeficientih, je Hasan Brkić poudaril, da niso sad temeljite revizije samega sistema koeficientov, da pa vsekakor pomenijo prispevek k ureditvi razmer na trgu. Omejitve izvoznih koeficientov na 2.00 kot gornjo mejo, a v glavnem na isto višino tudi pri uvozu, lahko presojamo kot opustitev politike izvoza po vsi sili oziroma omejevanje uvoza z visokimi ogradami za zaščito domače proizvodnje. Na sestanku so govorili tudi o carinskih tarifah. Hasan Brkić je rekel, da se je proces postopnega prehoda s sistema koeficientov na carinski sistem že začel z uvajanjem carin na uvoz osebnih avtomobilov in motociklov. Na pristojnem mestu pa pripravljajo vse potrebno za uvedbo carin tudi v ostalih sektorjih našega uvoza.

Glede našega izvoza na trge Azije in Afrike je Hasan Brkić rekel, da so ti trgi naravne smeri, v katere se mora trajno usmerjati naša zunanja trgovina. Nekaj uspehov smo v tem oziru že dosegli. Na nove trge naj bi šlo v prihodnjih letih 23 do 30 % vsega našega izvoza. Potem je Hasan Brkić govoril o uporabi tujih sredstev za uresničevanje programov. Investicijska banka ima na razpolago pičla domača sredstva, pač pa dovolj tujih, zlasti v nekaterih deželah. Obseg razpoložljivih tujih sredstev je letos znatno ugodnejši, kakor je bil prejšnja leta.

M. Bajec

Nova prizadevanja

Donavske komisije za boljše izkoriščanje plovbnega dela Donave

Budimpešta, 15. jun. (Tanjug). Davi je bilo tu zaključeno petnajsto redno zasedanje Donavske komisije. Trajalo je 10 dni in na njem so sklenili, da bodo v okviru obravnavanja plovbe naročili poselnemu strokovnemu aparatu, naj med drugim pripravi načrte velikih del na Donavi, prouči vso reko, kolikor je plovne, ter pripravi ukrepe, da bi vskladili fitosanitarne predpise na Donavi.

Delegati komisije poudarjajo, da je poteklo letošnje zasedanje v izrazito delovnem vzdušju, v katerem je prevladovala želja po ureditvi konkretnih plovbnih problemov. Avstrijski in zahodnonemški izvedenci, ki so se prvič kot opazovalci udeležili zasedanja komisije, so sodelovali v delu delovnih skupin in izrazili pripravljenost, da s svojim nadaljnjim sodelovanjem podpr prizadevanja za boljše izkoriščanje plovne dela reke.

Jugoslovanski delegat Malešev je pozdravil uspehe zasedanja in izrazil prepričanje, da bo sodelovanje izvedencev iz dežel, ki nista vključeni v komisiji, koristilo napredku za vsestransko izkoriščanje te mednarodne vodne poti in da bo važen prispevek k izpolnjevanju tistih nalog komisije, ki izvirajo iz konvencije o plovi po Donavi iz leta 1948.

Donavska komisija je tudi ugotovila, da je bilo dosedanje delo v navezovanju stikov z mednarodnimi organizacijami, predvsem z evropsko gospodarsko komisijo, plodno. Ko so ocenili te stike za pozitivne, so se v komisiji izrekli za njihovo okrepitev in nadaljnje razvijanje.

Na zaključni seji zasedanja so izvolili novo vodstvo komisije. Za prihodnja tri leta je bil za predsednika izvoljen češkoslovaški delegat Štekl, za podpredsednika sovjetski delegat Junakov, za sekretarja pa delegat Romunije Popescu. Prihodnje zasedanje komisije bo januarja 1958 v Budimpešti.

Pospeševanje trgovinskih
stikov z ZSSR

Beograd, 15. jun. (Tanjug). — V Beogradu zaseda te dni jugoslovansko-sovjetska komisija, katere ustanovitev je bila določena s trgovinskim sporazumom med obema deželama. Sovjetsko delegacijo vodi načelnik sovjetskega trgovinskega predstavništva v Beogradu J. Krasjuk, našo pa pomočnik predsednika odbora za zunanjo trgovino Vujica Gaji-nović.

Komisija obravnava redno trgovinsko menjavo blaga med obema deželama od začetka letošnjega leta dalje. Na dosedanjem zasedanju je uredila nekatera vprašanja dobav, ki so doslej povzročala določene težave.

Sestanek Sekretariata
Ankarskega pakta

Beograd, 15. jun. (Tanjug) Tu je bil danes sestanek odbora Stalnega sekretariata Ankarskega pakta pod predsedstvom jugoslovanskega delegata veleposlanika Ljube Radovanovića. Obravnavali so poročilo o delu sekcij stalnega odbora in dali napotke za nadaljnje delo. Razen tega so odobrili nekatere sklepe administrativnega značaja.

SKUPŠČINA SVETA KULTURNO-PROSVETNIH DRUŠTEV JUGOSLAVIJE

Tribuna za izmenjavo mnenj

na področju prosvete in kulture v vsej državi

Beograd, 15. jun. (Tanjug) — Danes se je začela v Beogradu skupščina Sveta kulturno-prosvetnih društev Jugoslavije, na kateri naj bi se ta organizacija konstituirala, potem pa bodo obravnavali izobrazbo odraslih. Razen večjega števila delegatov ter predstavnikov kulturnih in prosvetnih organizacij in ustanov se udeležujeta skupščine tudi član predsedstva glavnega odbora SZDLJ Rodoljub Čolaković in predsednik komisije za idejno in vzgojno delo glavnega odbora SZDLJ Bogdan Osolnik.

Skupščino je začel predsednik dosedanjega Sveta Ivan Regent, ki je poudaril, da je dosegla ta

Tuji obiski v Litostroju

Ljubljana, 15. junija. V Litostroju je bilo te dni na obisku več zunanjih predstavnikov in delegacij. Tako sta v petek in včeraj obiskala podjetje predstavnik urada za nabavo električne opreme iz Burme U Ti Tin in U So Ja. Oba sta se zelo zanimala za proizvodnjo Litostroja. Prav tako si je v petek ogledal podjetje generalni direktor podjetja za elektrifikacijo Etiopije Seifu Matheme Selasije. Za danes je napovedan obisk načelnika komisije za vodno energijo pri indijski vladi Kawarsena. Litostroj je obiskala tudi večja skupina inozemskih delegatov na svetovni energetski konferenci v Beogradu, ki si je z zanimanjem ogledala podjetje in njegove proizvode.

organizacija v prizadevanju, da bi vskladila delo republikanskih zvez in drugih organizacij, ki se ukvarjajo s kulturnim in prosvetnim delom, lepe uspehe. Vendar pa je prišlo v kulturni in prosvetni dejavnosti ponekod do pojavov nacionalizma, pomanjkanja socialistične vsebine itd.

Zdaj bi bilo želeli, da bi se ta organizacija preusmerila na važnejše naloge in da bi postala tribuna za izmenjavo mnenj na področju prosvete in kulture v vsej državi. Ta organizacija se mora vključiti v splošni sistem izobraževanja in vzgoje vsega našega ljudstva. Ker zahtevamo pri nas zdaj od človeka mnogo več znanja sprito nagleda razvoja naše industrije, kmetijstva, trgovine in drugih področij, bo morala ta organizacija skrbeti predvsem za izobrazbo odraslih.

Za Ivanom Regentom je član predsedstva Sveta kulturno-prosvetnih zvez Jugoslavije Joca

Marjanović pojasnil osnutek odloka o konstituiranju in nalogah kulturno-prosvetnih zvez Jugoslavije, kakor se bo odšel ta organizacija imenovala. Poudaril je, da je kulturno in prosvetno delo po obliki in vsebini zdaj bolj razvito in da čutimo potrebo po telesu, ki bi vskladilo delo vseh ustanov na tem področju, ne pa samo kulturnih in prosvetnih skupnosti in društev.

V osnutku odloka o konstituiranju Kulturno-prosvetnega sveta Jugoslavije je poudarjeno, da bo Svet s svojim delom dopolnjeval mehanizem družbenega upravljanja v prosveti in kulturi, organiziral posvetovanja o posameznih problemih. V razpravi o osnutku odloka je sodelovalo več delegatov, potem pa je govoril član predsedstva Zveznega odbora SZDLJ Rodoljub Čolaković.

PRED ZASEDANJEM ZVEZNE LJUDSKE SKUPŠČINE

O perspektivnem razvoju industrije in gradbeništva

bosta poročala tovariša Marjan Cvetković in Ivan Maček

Beograd, 15. junija — Oba doma Zvezne ljudske skupščine bosta jutri ob 11 posebni seji, na katerih bosta med drugim določila dnevni red skupnega zasedanja Skupščine.

Na skupni seji obeh domov Zvezne ljudske skupščine bo sekretar za industrijo ZIS Marjan Cvetković prebral ekspozice o perspektivnem planu razvoja naše industrije, član ZIS Ivan Maček pa ekspozice o perspektivnem razvoju gradbeništva. Zvezna ljudska skupščina bo razpravljala tudi o osnutku deklaracije o prepovedi poskusov z atomskim orožjem, ki so ga pred nekaj dnevi sprejeli v odboru za zunanje zadeve, ter poročilo o gibanju gospodarstva v prvih štirih mesecih letošnjega leta.

Na posebni seji Zveznega sveta bo na dnevnem redu verifikacija mandata Svetilskega Stefanovića, obravnavanje osnutka odloka o dotacijah časopisnim podjetjem v obliki regresa za ro-

V petek je prispela v Jugoslavijo skupina 15 Norvežanov, ki so med minulo vojno pomagali jugoslovanskim internirancem na Norveškem. V naši deželi bodo gostje Zveze borcev Jugoslavije. Včeraj opoldne so položili v Beogradu venec na grob Neznane junaka na Avali in obiskali Oplenac, zvečer pa jim je centralni odbor Zveze borcev priredil slavnostno večerjo. Na sliki: S sprejema norveških gostov pri podpredsedniku Izvršnega sveta Aleksandru Rankoviću

Kulturne VESTI

VELIK OBISK RAZSTAVE SLIKARSKIH DEL MOSE PIJADA

Sinoči so zaprli razstavo slikarskih del pokojnega Moše Pijada, ki je bila na ogled občinstvu v Narodnem muzeju v Beogradu od 30. aprila. Razstava je vzbudila veliko zanimanje, saj si jo je ogledalo več kot 44.000 ljudi. Razstavo bodo prenesli v Skopje, kjer jo bodo odprli 25. julija, nato pa še v Pulj. Potem bodo slikarska dela Moše Pijada razstavljena še v Sarajevu, v Moderni galeriji v Ljubljani, v Zagrebu in v Novem Sadu.

TRZASKI GLEDALISNIKI GOSTUJEJO NA PRIMORSKEM

Slovensko narodno gledališče iz Trsta se mudi na štirinajstodnevno gostovanje po Primorskem. Obiskalo je, oziroma še bo, vse peče kraje na Krasi, Vipavskem, Goriškem in Tolminskem. Na programu imajo Patrickovo »Vroč krič«, »Čaj in simpatije Roberta Andersona in igro italijanskega dramatika Renata Lelija »Na nočnih poteh«. Gostje so s seboj pripeljali tudi lutkovno gledališče, ki igra otroško igrice »Peteršiljkova mama«.

SOCIALISTIČNA DEMOKRACIJA V JUGOSLOVANSKI PRAKSI • EDVARD KARDELJA V ČILEJU

Založba »Prensa latinoamericana« iz Santiaga de Chile je izdala v začetku letošnjega leta v španščini brošuro »Socialistična demokracija v jugoslovanski praksi: Edvarda Kardelja. Knjiga je vzbudila veliko zanimanje pri čilskem občinstvu, ki se nasploh zelo zanima za družbene spremembe po svetu, še posebej za razvoj v Jugoslaviji. V kritikah in ocenah te poudarjajo, da je knjiga zelo koristna in pomembna za poznavanje jugoslovanskih izkušenj v izgradnji socialistične družbe.

FESTIVAL ZABAVNE GLASBE

V petek zvečer se je začel v veliki koncertni dvorani Doma sindikatov v Beogradu četrti jugoslovanski radio-festival, ki bo trajal do 21. t. m. in je posvečen zabavni glasbi. Na programu prvega koncerta so bile kompozicije jugoslovanskih avtorjev, odbranih na natečaju jugoslovanske radiodifuzije, izvajala pa sta jih orkestra Radia Ljubljana in Radia Beograd pod dirigentsko taktirko Bojana Adamića in Ilije Genića.

SVOBODA IZ PTUJA NA DELAVSKEM ODRU

Ljubljanski občinstvo je imelo sinoči priložnost videti na Delavskem odru dramo Jožeta Kranjca »Direktor Campa« v izvedbi dramske sekcije Svobode iz Ptuj. Ptujčani so se z »Direktorjem Campa«, ki so ga prvič igrali že v lanskem gledališki sezoni in s njim nastopili v Ptuj, Ljubljani, Ločah in Zrečah, pokazali na Delavskem odru v Ljubljani kot soliden amaterski gledališki kolektiv. Ze sam repertoar te dramske sekcije kaže na njihovo resno prizadevanje, doseči na le trenutni uspeh z manj zahtevnimi deli, ampak skrb za kvaliteto in umetniško rast družine.

M. N.

Po predvidevanjih Turistične zveze Slovenije bo letos pri nas boljše turistična sezona, kakor je bila lani. Največ turistov pričakujejo iz Zahodne Nemčije in Avstrije, prišli pa bodo tudi iz Italije in skandinavskih dežel. Da bi izboljšali prometne zveze, so odprli mednarodne avtobusne linije Bled-Celovec, Reka-Ljubljana-Beljak, Bled-Ljubljana-Trst, Bled-Ljubljana-Benette in Bled-Ljubljana-Postojna-Gorica (Italija). Avtobusi bodo vozili enkrat na teden do konca septembra. Zlasti pa je pomembna za jugoslovanski turizem letalska proga Dunaj-Bled-Dubrovnik, ki so jo odprli včeraj. Na sliki: Letalo, ki je včeraj prvič priletelo iz Dunaja na letališče v Lescach

DNEVNIK

ZA PREDSEDNIKA UO Inštituta za jedrske znanosti »Boris Kidrič« v Vinči je predsednik Zvezne komisije za jedrsko energijo imenoval državnega sekretarja za finance Avda Huma.

NA SEJI IZVRŠNEGA ODBORA ZVEZNEGA ZAVODA ZA SOCIALNO ZAVAROVANJE, ki je bila včeraj, so sklenili, da bodo iz viška sredstev, ostvarjenih pri Zveznem zavodu za socialno zavarovanje, porabili 400 milijonov dinarjev za gradnjo ustanov za zatiranje virusnih obolenj.

PROBLEME INVESTICIJSKIH KREDITOV za nakup opreme za gradbeno podjetja in priprave za začetek del na prekopi Donava-Tisa-Donava so včeraj obravnavali na sestanku upravnega odbora sekcije gradbenicev Zvezne gradbene zbornice. Od 6 milijard dinarjev investicijskih posojil, predvidenih v zveznem družbenem planu, bodo okrog 4 milijarde 800 milijonov dinarjev uporabili za nakup uvožene opreme za visoke gradnje, 1.200.000.000 dinarjev pa za nakup domače opreme.

ZDRAVSTVENI DELAVCI so včeraj v Ankaranu nadaljevali svoje posvetovanje o nekaterih važnih vprašanjih zdravstvene službe. V zvezi z referatom o ekonomsko-financijskem poslovanju zdravstvenih zavodov, o uporabi amortizacijskega in investicijskega sklada ter o nekaterih pomanjkljivostih pri uveljavljanju pravnih predpisov v bolnišnicah se je razvila obširna razprava, v kateri sta govorila tudi predsednica Republiškega sveta za zdravstvo Olga Vrabčič in sekretar Sveta Lojze Piškur.

TOV. SVETOZAR VUK-MANOVIĆ, JOVAN VESELOV in MILOŠ MINIĆ so ob zaključku štiridnevnega obiska na Kosovem in v Metohiji sprjeli direktorja Radia Priština ter dopisnika Tanjuga in »Politike« ter jim obrazložili svoje mnenje o možnosti gospodarskega razvoja tega področja.

PLENUM CENTRALNEGA ODBORA KOVINARJEV JUGOSLAVIJE je bil včeraj zaključen v Mariboru. Na njem so dokaj izčrpno govorili o skrbni sindikalne organizacije pri izkoriščanju letnih dopustov in nedeljskega počitka delavcev ter o doslej opravljenem delu pri analitski presoji delovnih mest v podjetjih kovinske industrije. Sprejeli so tudi vrsto ustreznih naporov za izboljšanje življenjskih in delovnih pogojev mladih kovinarjev.

Dotacije časopisnim podjetjem

Včeraj je delalo pet odborov obeh domov Zvezne ljudske skupščine. Odbora za gospodarstvo sta sprejela predlog o dotacijah časopisnim podjetjem v obliki regresa za rotacijski papir in dotacijah skladu obratnih sredstev Jugoslovanske banke za zunanjo trgovino iz gospodarskih rezerv federacije. Odbor za gospodarstvo Zveznega sveta je sprejel tudi predlog o spremembi in dopolnitvi statuta Zvezne gradbene in Zvezne prometne zbornice. Včeraj dopoldne so imeli seje tudi odbor za gospodarske organizacije Zbora proizvajalcev, mandatno-imunitetni odbor ter odbor za prošnje in pritožbe.

MOTORIZACIJSKA MRZLICA

Na trg prihaja mnogo vozil, interesentov pa je še več

Mnogi ljudje trdijo, da smo šele letos prav in Hrvaški. Doslej jih je prišlo v prodajo 360 vstopili v obdobje motorizacije. Zlasti mlajši vi- in že jih je registriralo v Sloveniji 120 kupcev. dijo šele v motornem vozilu izraz višjega živ- Druga tretjina je šla na Hrvaško, tretja pa v ljenjskega standarda in so pripravili odgovore ostale republike.

Kdo pa so tisti, ki kupujejo te avtomobile? Niso to zgolj obrtniki, kakor se je nekaterim, samo da pridejo do svojega vozila. Če jim skušajo oporekati, ti postržejo za 800.000 din? Mnogo je med njimi tudi podeželjskih zdravnikov in veterinarjev, ki so jim občne je privabila na Gospodarsko razstavišče 45.000 obiskovalcev, letošnja razstava prometnih sredstev pa 95.000. Ni malo ljudi, ki bolj cenijo modernizacijo kot lepoto stanovanja. Ti zagovorniki privatne motorizacije imajo pri roki še kup drugih dokazov: od začetka leta so se branile vloge v Sloveniji zvišale za celo milijardo. To je trikrat več, kakor je znašal prihodek vlog lani v istem razdobju. In zakaj varčujejo ljudje? Mar ne za to, da si bodo lahko mopedov. Kar pride na trg, je vnaprej prodano. Podjetje Slovenija-avto ima za ta motorna kolesa predbeležnih okrog 1400 interesentov (nad 1000 za moped), skupno trenutno potrebo 1500 za moped, skupno trenutno potrebo 2500. Tudi Tovarna motorjev v Zagrebu TMZ bo letos dala 5000 do 6000 mopedov. Pri Ljubljani predvsem okoliščina, da je letos prikladen na razskem podjetju »Volan« je predbeležnih 400 do polgato več motornih vozil za široko potrošnjo 500 kupcev za te motorje. Podjetje »Volan« bo in da so bile v ta namen priznane razne ugodnosti, prodajalo tudi mopede in ostala motorna kolesa, niti, kakor je n. pr. ta, da so doma izdelana ki jih bo šele začela izdelovati tovarna »Titovozila«, četudi iz uvoženih delov, oproščena prometnega davka, kar je omogočilo pocenitev vozil. Niti vesti o tem, da bodo verjetno na jesen je včeraj podjetje »Volan« začelo sprejemati vozila cenejša, mnogi ne vplivajo na povpraševanje, ker je pač zdaj sezona za motorje.

»ZASTAVA 600«

Tovarna »Zastava« v Kragujevcu bo do konca leta dela na trg okrog 2000 majhnih avtomobilov »Zastava - 600«, izdelanih po Fiatovi licenci. Za te avtomobile je največ zanimanja v Sloveniji bomo letos po razpoložljivih podatkih uvozili iz

TISOČI KUPCEV ZA MOTORJE

Neprimerno večji je seveda krog interesentov za moped, kot v ostala motorna kolesa. Tovarna »Tomoš« bo letos do konca leta dala na trg okrog 10.000 motornih koles, od tega 80% mopedov. Kar pride na trg, je vnaprej prodano. Podjetje Slovenija-avto ima za ta motorna kolesa predbeležnih okrog 1400 interesentov (nad 1000 za moped), skupno trenutno potrebo 1500 za moped, skupno trenutno potrebo 2500. Tudi Tovarna motorjev v Zagrebu TMZ bo letos dala 5000 do 6000 mopedov. Pri Ljubljani predvsem okoliščina, da je letos prikladen na razskem podjetju »Volan« je predbeležnih 400 do polgato več motornih vozil za široko potrošnjo 500 kupcev za te motorje. Podjetje »Volan« bo in da so bile v ta namen priznane razne ugodnosti, prodajalo tudi mopede in ostala motorna kolesa, niti, kakor je n. pr. ta, da so doma izdelana ki jih bo šele začela izdelovati tovarna »Titovozila«, četudi iz uvoženih delov, oproščena prometnega davka, kar je omogočilo pocenitev vozil. Niti vesti o tem, da bodo verjetno na jesen je včeraj podjetje »Volan« začelo sprejemati vozila cenejša, mnogi ne vplivajo na povpraševanje, ker je pač zdaj sezona za motorje.

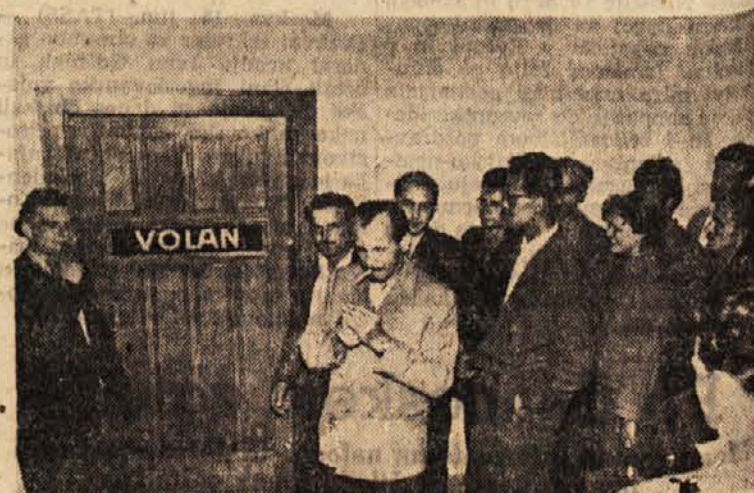
LETOS 25.000 NOVIH MOPEDOV IN MOTORNH KOLEP

Za popolnitev slike naj še navedemo, da bomo letos po razpoložljivih podatkih uvozili iz

CSR še večje število znanih motornih koles »Java« in iz Vzhodne Nemčije nekaj mopedov »Simson«. Podjetje »Slovenija-avto« je nedavno uvozilo okrog 350 odličnih madžarskih motornih koles »Panonia«, dobilo pa jih bo še okrog 1500. Ta kolesa prodajajo trgovini na avcijskem mestu v Beogradu. Podatki torej kažejo, da bo vsega prišlo do konca leta na trg približno 25.000 mopedov in motornih koles. To število ni majhno, če upoštevamo, da je bilo lani v vsej državi registriranih le 13.384 motornih koles privatnikov (brez mopedov, za katere ni potrebna registracija), od tega 3241 v Sloveniji.

MOTORNA VOZILA KOT DARILNE POSILJKE IZ INOZEMSTVA

Pred dvema mesecema je izšla zvezna uredba, po kateri se za potniške avtomobile in motokile, ki jih naši državljani dobe kot darilo iz tujine od sorodnikov, ne plača prometni davek, ampak samo carina, ki znaša za motorna kolesa in avtomobile do 1500 kubikov 40%. Če pa naši državljani kupijo taka vozila iz prihranjenih tujih plačilnih sredstev (zaslužkov, dnevnice, honorarjev itd.), pa so ta vozila oproščena pa za 20%.

Gneča pred »Volanom«. Številni interesenti z denarjem v žepu

Naposled naj za ilustracijo sedanje motorizacijske mrzlice še omenimo, da je bilo samo v Ljubljanskem okraju od začetka leta novo registriranih 525 motornih koles (brez mopedov) 310 avtomobilov, razen 98 tovornih avtomobilov in 18 avtobusov. Tako se je samo v dobrih petih mesecih povečalo število registriranih motornih koles za 28%, število registriranih avtomobilov

TOVARNA CELULOZE IN PAPIRJA VIDEM-KRŠKO

POZIVA

vse delavce in uslužbence

ki so bili v letu 1956 v delovnem razmerju s podjetjem in jim je delovno razmerje prenehalo, pa imajo po določilih 45. in 46. člena tarifnega pravilnika, v skladu z določili 62. člena Uredbe o plačah delavcev in uslužbencev gospodarskih organizacij (Uradni list FLRJ, št. 11/56)

pravico do deleža pri dokončni delitvi
plač iz dobička,

da uveljavijo to pravico

Svoj zahtevek uveljavite pisмено, z navedbo točnega naslova najkasneje v treh mesecih od dneva te Objave.

1996

V IZDAJI

ČASOPISNO-ZALOŽNIŠKEGA PODJETJA
»KULTURA«

bo izšel 7. Zvezek Politične knjižnice

»Kaj se dogaja na Srednjem vzhodu«

Zdravka Pečarja

Naročnino pošljite prek Časopisno-založniškega podjetja »KULTURA«, Beograd, Moše Pijade 29/III — tekoči račun 10-KB-32-Z-77.

Politično knjižnico je doslej izdajalo Časopisno-založniško podjetje »POLITIKA«.

1912

Železniška transportna podjetja Beograd, Zagreb, Ljubljana, Sarajevo, Novi Sad in Skoplje

RAZPISUJEJO

natečaj

za sprejem in šolanje kandidatov za uslužbence
prometno-komercialne službe na železnici

Kandidati morajo izpolniti naslednje pogoje:

- da so državljani FLRJ — kar dokazuje potrdilo o državljanstvu;
- da imajo volilno pravico (če so polnoletni) — kar dokazuje potrdilo občinskih oblasti;
- da niso mlajši od 16 in ne starejši od 23 let — kar dokazuje izpis iz matične knjige;
- da niso obsojeni in da niso v preiskovalnem postopku — kar dokazuje potrdilo pristojnega organa;
- da so sposobni za železniško službo — kar ugotovi pristojna železniško-zdravniška komisija;
- da so dokončali najmanj 6 razredov gimnazije in da so se v šoli učili najmanj dve leti francoščino ali nemščino, kar dokazuje originalno šolsko spričevalo in
- da niso oženjeni.

Prošnje kandidatov sprejemamo do 15. julija 1957.

Sprejeti kandidati bodo imeli vse pravice po predpisih za uslužbence pri Jugoslovanskih železnicih kar se tiče prejemkov, službene obleke, socialno-zdravstvenega zavarovanja, letnega dopusta, kakor tudi pravico na popust pri vožnji z železnico.

Za časa pripravniške službe je obvezen strokovni pouk v železniški prometni šoli — železniški srednji strokovni šoli internatskega tipa — v Zemunu (Beogradu) v trajanju dveh šolskih let.

Sprejeti kandidati bodo imeli naziv pripravnik odpravnikov vlakov z ustreznim mesečno plačo in bodo takoj začeli z delom na železniški postaji, v šolo pa bodo odšli v začetku šolskega leta.

Za časa strokovnega pouka v šoli prejemajo kandidati redne dohodke, iz katerih plačujejo stroške vzdrževanja v šolskem internatu.

Po končani železniški prometni šoli morajo kandidati — uslužbenci ostati najmanj 5 let na ustreznih dolžnostih v železniški službi, o čemer dajo ob sprejemu pisмено obvezo.

Prošnje s potrebnimi dokumenti, omenjenimi v tem natečaju (razen potrdila o zdravstveni sposobnosti), je treba poslati prek najbližje železniške postaje področno pristojnemu železniškemu transportnemu podjetju (Beograd, Zagreb, Ljubljana, Sarajevo, Novi Sad ali Skoplje), s katerim bodo tudi sklenili pogodbo o delovnem razmerju.

Obvestilo o sprejetih prošnji — kakor tudi poziv za zdravniški pregled in karto za brezplačne vožnje na železnici — bodo kandidati dobili na postaji, prek katere so tudi vložili prošnjo za sprejem v službo.

K. Št. 739/1957

Opomba: Obrazec Prošnje-prijave za sprejem v službo, kakor tudi natančnejša obvestila, lahko dobijo kandidati pri šefu najbližje železniške postaje.

1930

SGP »GRADITELJ« - CELJE

DEČKOVA CESTA 10

PRODA, oziroma prenese osnovna sredstva:

pet dvigalnih košev
nosilnost 300 do 380 kg

štiri vitle za dvigala
nosilnost 300 do 380 kg

dvigalo BOB

centrifugalno črpalko
1400 litrov v minuti

seštevadni stroj »Astra«
ročni

dva pisalna stroja »Royal« in »Adler«
visoka

tri pisalne stroje — Croma, Olivetti in Erika
nizki

dva tovorna avtomobila

MERCEDES, 3-tonski

BIANCHI, 3-tonski

osebni avtomobil

LANCIA AUGUSTA, 4-sedežni

1997

RAZPIS

Po členu 10 Pravilnika o oddajanju v izvajanje gradbenih objektov in del (Ur. list FLRJ, št. 13/57)

razpisuje

ZAVOD ZA STANOVANJSKO IZGRADNJO
OLO LJUBLJANA

prvo javno licitacijo

za oddajo gradbenih, obrtniških in instalacijskih del
za stanovanjsko zgradbo v Sentvidu — ob železnici

Predračunska vrednost za vsa dela znaša 20.492.270 dinarjev.

Rok za popolno dovršitev je 1. avgust 1958, v letu 1957 pa mora biti zgradba dograjena najmanj do incl. III. faze.

Licitacija bo dne 3. julija 1957 ob 10. uri v prostorih Zavoda za stanovanjsko izgradnjo OLO Ljubljana, Beethovnova 11/VII.

Varščino 1% od predračunske vrednosti je treba predložiti z garancijskim pismom banke najkasneje do začetka licitacije.

Ponudbe morajo biti opremljene po čl. 15 in 16 zgoraj cit. pravilnika.

Ponudbi je treba priložiti priloge po razpisanih pogojih v skladu s čl. 17 Pravilnika.

Ponudbe se bodo sprejemale na dan licitacije dne 3. julija 1957 do 10. ure v prostorih Zavoda za stanovanjsko izgradnjo OLO Ljubljana, Beethovnova 11/VII.

Licitacijski elaborati in splošni pogoji bodo interesentom na razpolago od 20. junija 1957 dalje vsak dan od 12. do 14. ure v prostorih Zavoda.

Ponudniki morajo pred začetkom licitacije plačati predpisano občinsko takso v znesku 5914 din v gotovini.

Investitor:

ZAVOD ZA STANOVANJSKO IZGRADNJO
OLO LJUBLJANA

2003

RAZPIS

Po členu 10 Pravilnika o oddajanju v izvajanje gradbenih objektov in del (Ur. list FLRJ, št. 13/57)

razpisuje

ZAVOD ZA STANOVANJSKO IZGRADNJO
OLO LJUBLJANA

PRVO JAVNO LICITACIJO

za oddajo gradbenih, obrtniških in instalacijskih del
za stanovanjsko zgradbo v Vošnjakovli ulici št. 10 (nadzidava)

Predračunska vrednost za vsa dela znaša 26.400.537 dinarjev.

Rok za popolno dovršitev del je 31. december 1957, III. faza pa najkasneje do 30. septembra 1957.

Licitacija bo dne 28. junija 1957 ob 12. uri v prostorih Zavoda za stanovanjsko izgradnjo OLO Ljubljana, Beethovnova ul. 11/VII.

Varščino 1% od predračunske vrednosti je treba predložiti z garancijskim pismom banke najkasneje do začetka licitacije.

Ponudbe morajo biti opremljene po čl. 15 in 16 zgoraj cit. pravilnika. Ponudbi je treba priložiti priloge po razpisanih pogojih v skladu s čl. 17 Pravilnika.

Ponudbe se bodo sprejemale na dan licitacije dne 28. junija 1957 do 12. ure v prostorih Zavoda za stanovanjsko izgradnjo OLO Ljubljana, Beethovnova ulica 11/VII.

Licitacijski elaborati in splošni pogoji bodo interesentom na razpolago od 14. junija 1957 dalje vsak dan od 12. do 14. ure v prostorih Zavoda.

Ponudniki morajo pred začetkom licitacije plačati predpisano občinsko takso v znesku 6810 din v gotovini.

Investitor:

ZAVOD ZA STANOVANJSKO IZGRADNJO
OLO LJUBLJANA

2002

RAZPIS

Po členu 10 Pravilnika o oddajanju v izvajanje gradbenih objektov in del (Ur. list FLRJ, št. 13/57)

razpisuje

ZAVOD ZA STANOVANJSKO IZGRADNJO
OLO LJUBLJANA

prvo javno LICITACIJO

za oddajo gradbenih, obrtniških in instalacijskih del
za samski dom na Poljanski cesti (za Mestni zavod »Snaga«)

Predračunska vrednost za vsa dela znaša 45.808.883 dinarjev.

Rok za popolno dovršitev vseh del je 1. julij 1958.

Licitacija bo dne 3. julija 1957 ob 12. uri v prostorih Zavoda za stanovanjsko izgradnjo OLO Ljubljana, Beethovnova 11/VII.

Ponudbe se bodo sprejemale na dan licitacije dne 3. julija 1957 do 12. ure v zgoraj navedenih prostorih Zavoda.

Varščino 1% od predračunske vrednosti je treba predložiti z garancijskim pismom banke najkasneje do začetka licitacije.

Ponudbe morajo biti opremljene po čl. 15 in 16 zgoraj cit. pravilnika. Ponudbi je treba priložiti priloge po razpisanih pogojih v skladu s čl. 17 Pravilnika.

Licitacijski elaborati in splošni pogoji bodo interesentom na razpolago od 20. junija 1957 dalje vsak dan od 12. do 14. ure v prostorih Zavoda.

Ponudniki morajo pred začetkom licitacije predložiti predpisano občinsko takso v znesku 9721 din v gotovini.

Investitor:

ZAVOD ZA STANOVANJSKO IZGRADNJO
OLO LJUBLJANA

2004

RAZPIS

Po členu 10 Pravilnika o oddajanju v izvajanje gradbenih objektov in del (Ur. list FLRJ, št. 13/57)

razpisuje

ZAVOD ZA STANOVANJSKO IZGRADNJO
OLO LJUBLJANA

PRVO JAVNO LICITACIJO

za oddajo gradbenih, obrtniških in instalacijskih del
za stanovanjsko zgradbo v Jesenkovi ulici
Ljubljana-Siška

Predračunska vsota za vsa dela skupaj znaša
26.036.519 dinarjev

Rok za popolno dovršitev vseh del je 31. julij 1958, v letu 1957 pa morajo biti izvršena dela do IV. faze.

Javna licitacija bo dne 28. junija 1957 ob 10. uri v prostorih Zavoda za stanovanjsko izgradnjo OLO Ljubljana, Beethovnova ul. 11/VII.

Varščino 1% od predračunske vrednosti je treba predložiti z garancijskim pismom banke najkasneje do začetka licitacije.

Ponudbe morajo biti opremljene po členu 15 in 16 zgoraj cit. pravilnika. Ponudbi je treba priložiti priloge po razpisanih pogojih, v skladu s členom 17 Pravilnika.

Ponudbe se bodo sprejemale na dan licitacije dne 28. junija 1957 do 10. ure v prostorih Zavoda za stanovanjsko izgradnjo OLO Ljubljana, Beethovnova ulica 11/VII.

Licitacijski elaborati in splošni pogoji bodo interesentom na razpolago od 14. junija 1957 dalje vsak dan od 12. do 14. ure v prostorih Zavoda.

Ponudniki morajo pred začetkom licitacije plačati predpisano občinsko takso v znesku 6754 din v gotovini.

Investitor:

ZAVOD ZA STANOVANJSKO IZGRADNJO
OLO LJUBLJANA

2001

Gradbeno podjetje sprejme v najem

bagerje-goseničarje

V poštrev pride tudi nakup.

Ponudbe predložite uredništvu pod številko 670.

670

Hotel »He ios« - Portorož

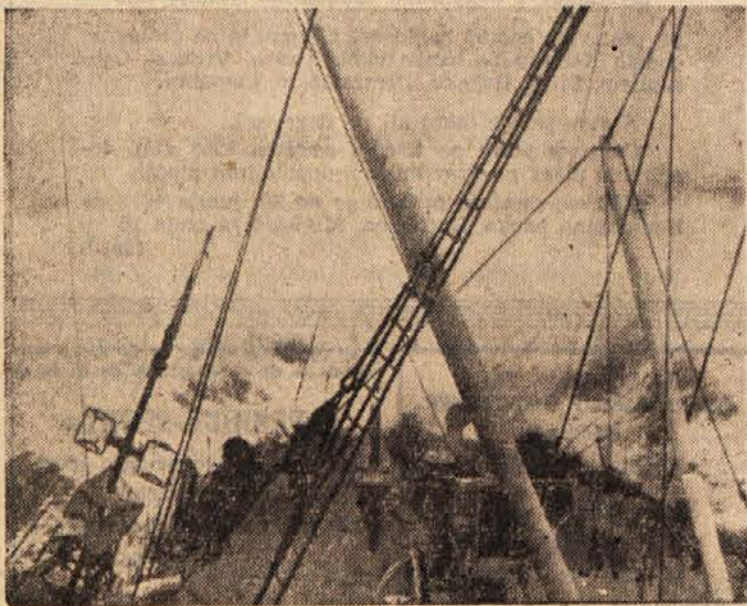
nudi vse storitve po najnižjih cenah. Priznana kuhinja in izbrane pijače. Skupine od 700 din naprej

- V veliki vrtni restavraciji »VESNA« dnevno koncert, ples in variete
- V kavarni »ISTRA« popoldanski koncert in ples
- Izredno nizke cene v ljudski restavraciji »PORTOROŽ«

Priporočamo vse naše obrate, kjer boste dobro postreženi.

- Tudi v hotelu »HELIOS« — Portorož bo na razpolago brezplačni penzion za enega izmed naših naročnikov

Ne glede na slabo vreme je ladja »Monarch« polagala kabl. Čeprav jo je med delom večkrat presenetil morski vihar, je o pravem času izpolnila svojo nalogo. — Posnetek kaže delo na ladijskem krovu sredi razburkanega morja

Sol proti malariji

Navadna kamena sol, prepojena s kombinacijo dveh že dobro raziskanih zdravil proti malariji,

je po vsej verjetnosti doslej najuspešnejše sredstvo, ki se bo z njegovo pomočjo človeštvo že v bližnji prihodnosti rešilo malarije. To preparirano sol je izumila in izpopolnila javna zdravstvena služba v ZDA, učinkovitost zdravila pa so že dokazali številni poskusi. Kameni soli dodajo določeno količino deraprina in klorokina. Izkušnje so pokazale, da ta dva preparata skoraj stotodstotno ozdravita malarijo, če pa bolnik obe zdravili stalno uporablja, je izključena sleherna možnost, da bi se bolezen povrnila.

Po najnovejših poročilih bo Svetovna zdravstvena organizacija proučila delovanje te anti-malarične soli in jo pozneje razposlala v vse tiste kraje, kjer se malarija pojavlja v večjem obsegu. Poskusi na ljudeh, ki so jih večkrat pričeli malarični komarji, so pokazali, da se malarija ne razvije vse dotlej, dokler jemljejo ljudje tako preparirano sol. Količina te soli, ki preprečuje razvoj malarije v človeškem organizmu, ni prav nič večja kakor običajna količina soli, ki jo človek porabi v hrani.

Za prebivalca malaričnih področij bi bilo najbolje, če bi poslej uživali le še tako preparirano sol namesto običajne. Če bodo tako njihovi organizmi dobili vsakodnevno določeno količino zdravilne soli, bodo postali trajno imuni proti malariji.

Doslej je Svetovna zdravstvena organizacija uporabljala proti malariji in okuženim komarjem predvsem prašek DDT. Komarji pa so postali v zadnjih letih odporni proti temu prašku.

Dragoceni žabi

V Long Jumpers (Kalifornija) prireja vsako leto tekmovanje: žabe skačejo v daljino in višino. Na letošnji tekmi bodo sodelovali dresirane žabe iz 20 dežel. — Posnetek kaže »Le Duca« iz Francije in »Strego« iz nemškega Wiesbadena. Ti žabi veljata za favorita v letošnjih skokih.

POGOVOR SKOZI OCEAN

PO PRVEM KABLU ČEZ ATLANTIK STEČE PO 900 POGOVOROV DNEVNO

Direktno telefonsko zvezo med severnoameriško in evropsko celino so upostavili lani septembra, ko je začel služiti svojemu namenu prvi telefonski kabel na ocean-skem dnu. Ta telefonski sistem, ki so ga upostavljali dobri dve leti, je prva oceanska telefonska zveza na našem planetu. Ljudje so čez Atlantski ocean telefonirali sicer že vse od leta 1927, vendar je njihove glasove posredoval radio, zato so bile v slabem vremenu tudi motnje zelo pogoste.

Prvi telefonski kabel so položili po dnu Atlantskega oceana Angleži v tesnem sodelovanju z Američani in Kanadčani. Sodelovali so vse od leta 1952, ko so inženirji začeli pripravljati dokončne načrte za projekt, katerega uresničenje je stalo 42 milijonov dolarjev. Za veliko delo so se odločili med drugim tudi zaradi tega, ker se je podmorska telefonska zveza med Florido in Kubo zelo obnesla. Dobrih dvajset let so strokovnjaki za komunikacije proučevali tehniko, aparate in material ter tako do skrajnih meja zmanjšali nevarnosti pri polaganju in vzdrževanju telefonskih kablov, ki naj bi prišli na oceansko dno.

Vprašanje zase je bil podvodni ojačevalec, električna naprava, ki krepil glasove signale. Postavljanje takih ojačevalcev vzdolž kopenskega kabla je sorazmerno lahko, dvojni podvodni kabel, ki je dolg 3600 km, pa je potreboval ojačevalce, ki so dovolj ozki, da so šli pri polaganju s kablom vred skozi tehnične naprave. Kabel je moral vzdržati pritisk 3000 kilogramov na kvadratno inčo,

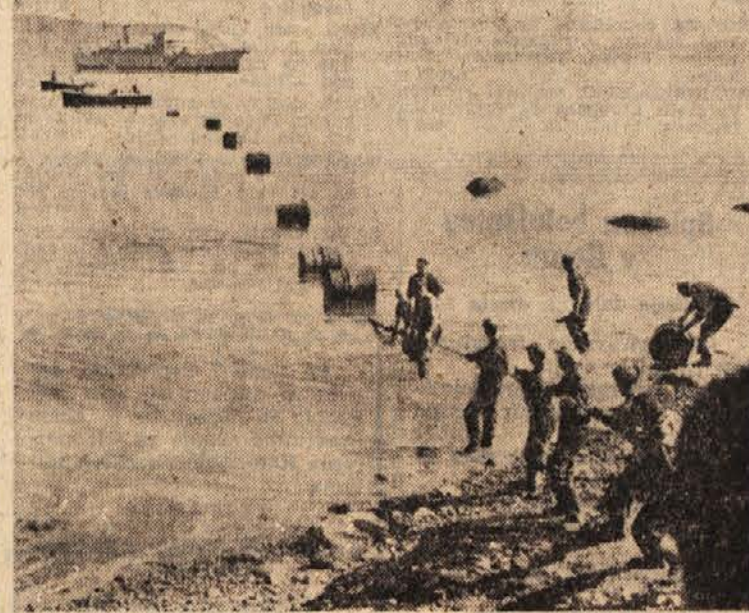
hkrati pa pokazati kvalitete, da bo trajal vsaj dvajset let.

Ojačevalce so začeli izdelovati pri ameriški družbi Bell. Te naprave so dolge po 2,5 m, razporejene pa so vzdolž kabla na vsakih 64 km. Ker so kabli severnoatlantskega sistema primerni samo za pošiljanje signalov v eno smer, sta bila potrebna za normalen telefonski razgovor dva kabla, ki sta zdaj na dnu oceana okoli 32 km vsakebi. Posebne težave so

leč od ribiških področij.

Kabel sega od Clarendville na Novem Foundlandu do Obana na Skotskem, tam pa ga priključijo k centralnim napravam v Londonu. Direktna zveza povezuje New York s Parizom, Brnom, Amsterdamom in Frankfurtom, na ameriški celini pa posredujejo nadaljnjo zvezo centrali v Portlandu in v kanadskem Montrealu.

Po prvem razgovoru konec lanskega septembra so dali novi

imeli pri polaganju kabla z globelmi, ki so na določenih mestih na oceanskem dnu, razen tega pa so kabel položili v stran od že delujočih telegrafskih kablov in da-

kabel s 36 kanali v javno uporabo, decembra je bilo povprečno že po 870 razgovorov dnevno, njihovo število pa se je v minulih nekaj mesecih še zvišalo.

Drobne ZANIMIVOSTI

SRCE LAHKO MIRUJE 40 MINUT
Robert Gross s harvardske univerze je dejal, da je pri kirurškem posegu mogoče ustaviti človeško srce za 40 minut brez škoda za organizem. Na istem zborovanju je pripovedoval neki clevelandski zdravnik o 80 operacijah, med katerimi je bil krvni obtok ustavljen celo 58 minut. V vseh primerih razen enega je srce potem spet normalno delovalo.

MOŠKI S 3 m DOLGO BRADO
Pariški listi so objavili fotografijo Louisa Couloona, ki se ni nikoli bril, tako da je imel 3 m dolgo brado. Moški seveda ne živi več, neki francoski list je izbral fotografijo in svojih arhivov.

MIKROFON V SRCU
Ameriški zdravnik David Louis, si je prejel Nobelovo nagrado, je izpopolnil za proučevanje srca posebno metodo, po kateri spravi v srce sondo, ki oddaja ultra kratke valove. Neznatni mikrofoni druge sonde prestreže te zvoke, ki jih potem zaznamuje poseben aparat. Po teh zvokih sklepa zdravnik o zdravstvenem stanju srca.

NORVEŠKO TRGOVSKO LADJEVJE
Po podatkih, ki jih je v New Yorku objavila neka norveška go-spodarska ustanova, bodo imeli Norvežani že čez nekaj let pet milijonov ton več trgovskih ladij. Dve tretjini novih ladij bodo zavzemale sisterne. Zdaj ima norveško trgovsko ladijsko skupno nosilnost 6,2 milijona ton, od tega 54 odstotkov tankerjev.

JAPONSKE PODVODNE CISTERNE
Kaže, da bo postala Japonska že v kratkem vodilna pomorska država. Zdaj pripravljajo dvojno novih ladij na atomski pogon, od tega eno tovrstno podmornico.

VZROKI KRATKEGA ŽIVLJENJA
Po mnenju nekega philadelphijskega zdravnika sta skrb in nepravilna prehrana poglavitna vzroka za kratko življenje. Če bi ljudje odstranili vse te pomanjkljivosti, bi jih cela vrsta doživela stoletnico. Šodolni človek se po navadi do-rončno unavne iz aktivnega življenja v 65. letu starosti, ker je neutrujen. To pa je po mnenju tega zdravnika doba, ko bi moral človek povsem ohraniti svojo pozitivno energijo. Zdravnik pravi, da bi bilo bolj manj bolni, če bi se ljudje pravilno hranili.

»MAYFLOWER II« je pristala

Trgovina in reklama ob proslavi zgodovinskega dogodka

- Pred tremi stoletji je pri- peljala angleška jadralnica »Mayflower« prve evropske stalne naseljence na ameriško celino, njena moderna inačica pa je pred dnevi z angleškim blagom pristala na ameriški obali.

Natanko 337 let za svojo prednico istega imena se je zasedla pri Plymouthu na ameriški obali angleška jadralnica »Mayflower II«, potem ko se je veter zaganjal v njena jadra celih 52 dni. Zamisel se je porodila nekemu angleškemu strokovnjaku za reklamo, ki je pridobil za svoj načrt precej londonskih poslovnih ljudi — ti so zagotovili finančna sredstva — ob odhodu pa je v Plymouthu želel z angleškim industrijskim blagom naloženi ladij srečno pot tudi predsednik McMillan. Ta ladija je angleško darilo ameriški vladi.

Prva ladija »Mayflower«, katere graditev je stala 800 funtov, se je odpravila na pot čez Atlantik v Novi svet leta 1620. Na njej je

Polovico potnikov so pomorile ne- prilike in težavne razmere v novi domovini že prvo leto, in sicer predvsem huda lakota in strašna

Električna mačka

Neko francosko podjetje je izdelalo električno napravo, ki jo je mogoče priključiti na kakršnokoli napetost. Električni tok teče po stenah in po dnu pasti, ki je prevlečena s cinkom. Potem ko zleze miška luknjo na vrhu v past, napravi stik in tok jo ubije. Tako lahko ta »električna mačka« ulame pet misli zapovrstjo.

bilo 21 članov posadke in 102 potnika, ki so se preselili v Novi svet zato, ker so doma preganjali njihove verske nazore. Zato so se ti potniki tudi imenovali »romarje«.

Ladija je imela 180 ton, Atlantski ocean je preplula v 66 dneh, ustavila pa se je na kraju, kjer je zdaj mesto Provincetown v ameriški državi Massachusetts.

zima, preostali pa so imeli srečo, ker je bila že prva žetev izvrstna. Ko so jo proslavljali leta 1621, so prenesli v Novi svet tudi star evropski običaj tako imenovane »dneva hvalečnosti« za dobro letino.

Nova »Mayflower« je stala okoli 100.000 funtov. Po velikosti in notranji ureditvi je močno podobna svojemu izvirniku, le s to razliko, da ima Dieslov motor za radijsko postajo in signalno osvetlitev, ker tako zahtevajo sodobni predpisi v pomorskem prometu. Razen tega je bilo na ladiji vse urejeno tako, da se je življenje med vožnjo razvijalo kot pred tremi stoletji. Ročno so jo izdelali, pa tudi jadrovino so po starem stali na Skotskem.

Smer pomorske poti naj bi bila vsaj približno ista, vendar so vremenske razmere prisilile njegovega kapitana, avstralskega pomorščaka in pisatelja Villiersa, da je izbral daljšo pot do ameriške obale, če je hotel pristati v Plymouthu blizu mesta Provincetowna.

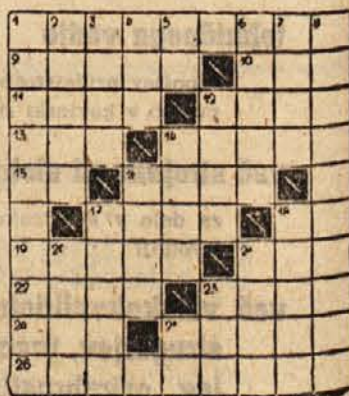
Poplave na Havajih

Vse področje Havajev je prizadela letošnja pomlad, doba, ki ji lahko rečemo tako le zaradi kolodarskega imena. Zaradi silnih nalivov so na Havajih prve dni maja naglo narasle reke. Hkrati so na Havajskih otokih doživeli v tem času tudi nekaj potresov. Voda se je razlila iz rečnih strug in narasla na nekaterih krajih tudi devet metrov. Seveda so se potem vode valile kot hudourniki po avtomobilskih cestah ter pri tem prevračale in nosile s seboj vozila in hiše kakor papirnate igračke.

V tem ameriškem pristaniščem mestu je bilo že nekaj tednov vse drugače kot sicer: cene za hotelske sobe in hrano so večkratno poskočile, v mestu se je zbrala množica radovednežev, zlasti tistih, ki se imajo za potomce prvih angleških naseljencev na ameriški celini. Meščani so pripravili vrsto prireditev, po dvotedenskem pristaniku pa bo »Mayflower II« nadaljevala pot v New York, kjer jo bodo pozdravili kot poglavito senzacijo letošnjega poletnega festiva.

Vstopnice za pozdravno prireditev bodo stale 500 dolarjev, na obali pa bo razstavljeno britansko industrijsko blago, ki ga ima ladija na krovu. Potem se bo »Mayflower II« vrnila v Plymouth, kjer jo bodo kazali kot največjo turistično zanimivost. V ta namen so tudi že zgradili poseben dok in posnetek prvega »romarskega« naselja.

KRIŽANKA

Vodoravno: 1. pojav bolezni na drugem mestu telesa, 9. jezero v SZ, 10. ameriško moško ime, 11. naga, 12. nemški filozof, 13. italijanska pridelavina, 14. predsednik Zveze sindikatov Jugoslavije, 15. peščena kma, 16. kazalni znamenje, 17. živinska kma, 18. dva soglasnika, 19. počivati, 21. življenjska tekočina, 22. prostor, 23. začnjen, 24. otok v Jadranskem morju, 25. mesto v Franciji (znamenita katedrala), 26. brisača.

Navpično: 1. mesto v Somaliji, 2. staro mesto v Dalmaciji (Nin), 3. ograjeno, 4. staroturški dostojanstvenik, 5. arborhvalski predlog, 6. letopis, 7. žensko ime, 8. mesto v SZ, na progi Čkalov-Tasikent, 12. prislov, 14. zimsko prevožno sredstvo, 15. sorodnica, 17. italijanski slikar, 18. deli atrehe, 20. gladovanje, 21. orodje, preprost stroj, 23. poslanec, 25. egiptansko božanstvo.

REŠITEV KRIŽANKA Z DNE 2. JUNIJA
Vodoravno: 1. strelstvo, 9. prej, 10. poln, 11. lik, p. 13. nit, 14. Ecthin (Kristan), 15. kri, 17. to, 18. toplina, 1. k. 21. Bergamo, 23. ab, 24. Poe, 26. (Edvard) Grieg, 27. rrr, d, 29. asi, 30. Jean, 32. klej, 33. izletnica.

Za dobro voljo

PRED FRIZERSKO DELAVNICO

»Kakor vidiš, danes ne bo nič s sestankom. Dekleti sta v strogi pripravljenosti...«

STANLEYEVI SPOMINI

V družbi so prosili afriškega raziskovalca Stanleya, naj kaj pove o svojih vtisih s potovanja. Takole je začel:

»Na levi strani je bil lev, na desni tigr, pred menoj leopard, za mano medved...«

»Ali je bilo to v osrednji Afriki?« je nekdo razburjeno vprašal.

»Ne, ne, v živalskem vrtu!« je mirno odgovoril Stanley.

VELIKA ŠČUKA

Nemški pesnik Goethe je opazil skozi okno enega svojih služabnikov, ki je hotel pod sukničem odnesti veliko ščuko. »Hej, fant!« ga je poklical.

»Ukazujete, ekselencija?« je zajecel služabnik.

»Ukazujem ti,« mu je odgovoril Goethe, »da si v bodoče obledeš daljši sukniči ali pa ukradeš manjšo ribo. Takle ne delaš dobrega vtisa.«

NAJBOLJŠE JE V ZEMLJI

Nemški pesnik Lilienkron je nekoč rekel človeku, ki se je na vsa usta hvalil s predniki: »Sporminjate me na krompir.«

»Kako to?« je hotel vedeti hvalisavec.

»Pri krompirju je vse najboljše v zemlji.«

KAR JE ODVEČ

Neka pariška dama je obiskala slovitega kiparja Rodina. Gledala je njegove kipe, nato pa ga je vprašala:

»Kako je mogoče, da delate tako lepe kipe?«

»Povsem preprosto,« ji je odgovoril kipar. »Vzamem marmor in sklešem z njega vse, kar je odveč.«

Z novim aparatom, ki je komaj tolikšen kot nallvno pero, hoče neki ameriški inženir pomagati slepim, da bodo, kot pravi, »videli« z ušesi. Aparat z elektronskim očesom loči svetle predmete od temnih, v skladu z jakostjo svetlobe pa čuti slepi v ušesih posebno brnenje, ki je tem močnejše, čim bolj svetel je predmet v bližini elektronskega očesa. Levi posnetek kaže slepega, ki z aparatom »gleda« na uro, na desnem pa vidite istega invalida, ki mu je elektronsko oko pomagalo priti do telefonskega aparata. — Za sedaj praktično preizkušajo prvih 50 aparatov te vrste

